

«Ας ανθίσουν εκατό λουλούδια»

και χορός στο Σαρωνικό

Μέρος Α'

«Μουστάκια» Ζαχαριάδη)

Το Φαληρικό Δέλτα, σημαιοστολισμένο, πριν γίνει ντισκοτέκ...

Το κτήριο, χωρίς να είναι τερατώδες, λόγω της καλής του τοποθεσίας, φαινόταν εξ αποστάσεως από όλες τις κατευθύνσεις. Όλη η περιοχή τριγύρω δεν είχε ψηλότερα κτήρια. Εξάλλου, ακριβώς απέναντι από το Φαληρικό Δέλτα, προς την ενδοχώρα, απλώνονταν τα 23ο στρέμματα του Ιπποδρόμου που ήταν αδόμητα και εξασφάλιζαν μια μοναδική ανοιχτόσύνη, που σήμερα δεν υπάρχει πια με την ανέγερση του πελώριου Μεγάρου του Ιδρύματος Νιάρχου, που με απόφαση της Βουλής το 2009 κατέλαβε την έκταση του Ιπποδρόμου. Τα περισσότερα κτίσματα που διέθετε ο Ιππόδρομος ήταν στάβλοι και το ψηλότερο ήταν η κερκίδα από την οποία οι «αλογομούρηδες», όπως τους αποκαλούσαν οι νυχτόβιοι, παρακολουθούσαν όλο αγωνία τις κούρσες και παρότρυναν με χειρονομίες και φωνές τους τζόκεϊ που κουμάνταραν τα άλογα στα οποία είχαν ποντάρει, να νικήσουν.

Το φαινόμενο ντίσκο

Το φαινόμενο των ντισκοτέκ δεν είχε γίνει ακόμα η παγκόσμια μόδα που κυριάρχησε στη δεκαετία του 1970, με κορύφωση το 1977-78 και απότομη πτώση μετά. Το 1969, υπήρχαν κάποιες discotheque στο Παρίσι που έδωσαν και το όνομα σ' αυτού του είδους τα κλαμπ, κάποιες στο Λονδίνο και κάποιες στην Αμερική, αλλά απευθύνονταν σε πιο κλειστά κυκλώματα ανθρώπων. Ει-

δικά στην Αμερική, οι ντίσκο δεν ανήκαν στη μέινστριμ διασκέδαση, με πελατεία που αποτελείτο κυρίως από μαύρους και ομοφυλόφιλους, με ιδιαίτερη έμφαση στο ερωτικό στοιχείο. Αργότερα, όταν οι ντίσκο καθιερώθηκαν, στις πιο διάσημες, όπως το Studio 54 στη Νέα Υόρκη, το ύψος και η ατμόσφαιρα δημιουργούνταν από τις διασημότητες της σόου-μπίζνες και τη χρήση άφθονων ναρκωτικών ουσιών. Αλλά μέχρι το 1972-3, το φαινόμενο ήταν ακόμα υπό διαμόρφωση. Στη συνέχεια, ξεπετάχτηκαν οι μεγάλοι σταρ, όπως οι Gloria Gaynor, Donna Summer, Barry White κ.ά., οι δισκογραφικές εταιρίες επένδυσαν πολύ στο είδος και ορισμένες κινηματογραφικές ταινίες με τη ντίσκο στο επίκεντρό τους, όπως το *Saturday Night Fever* με τον Τζον Τραβόλτα, έσπασαν τα ταμεία.

Στην Ελλάδα, που είχαμε αρκετά κλαμπάκια με ποπ συγκροτήματα που έπαιζαν χορευτική μουσική, οι ντισκοτέκ ήταν άγνωστες, όπως και σε όλη την Ευρώπη. Γι' αυτό είναι αξιοπερίεργο που τόσο πρώιμα άνοιξαν στην Αθήνα οι πρώτες ντισκοτέκ, όχι παραπάνω από τέσσερις-πέντε. Για το Φαληρικό Δέλτα που προηγείται χρονικά, η εξήγηση είναι πιο εύκολη γιατί οι επιχειρηματίες που άνοιξαν την ντισκοτέκ και μας προσέλαβαν, το ζεύγος Χαρτζίδη, είχαν έρθει από την Αμερική. Ακόμα κι αυτό είναι παράδοξο, γιατί ήταν δύο πολύ σοβαροί

άνθρωποι, που δεν είχαν καμία σχέση με τη νύχτα και ούτε στην Αμερική σύχναζαν σε τέτοιου είδους κέντρα διασκέδασης, τα οποία μάλιστα σ' εκείνη τη φάση ήταν ακόμα πριβέ και όχι καλόφημα. Γι' αυτό, λόγω του χαρακτήρα τους, έστησαν στο Φαληρικό Δέλτα μία επιχείρηση καθαρή και κόσμια. Ούτε μπράβοι, ούτε ναρκωτικά, ούτε σωματεμπορία. Clean-cut που λένε κι οι Αμερικάνοι.

Το Τουριστικό Περίπετρο

Το Φαληρικό Δέλτα ανήκε στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού και μάλλον είχε χτιστεί για να υποδεχτεί τον βασιλιά Κωνσταντίνο Γκλίξμπουργκ και την Δανέζα πριγκίπισσα Άννα-Μαρία που θα αποβιβάζονταν από θαλαμηγό στον φαληρικό όρμο τον Σεπτέμβριο του 1964 προκειμένου να ανέβουν με άμαξα τη λεωφόρο Συγγρού και να φτάσουν στην Αθήνα όπου μετά από μερικές μέρες θα γινόταν ο γάμος τους. Στα χρόνια που ακολούθησαν, μέχρι να το καταβροχθίσει η ανάπτυξη με την εκτεταμένη τσιμεντοποίηση της περιοχής, λειτούργησε σαν κέντρο διασκέδασης. Η καλοκαιρινή ντισκοτέκ ήταν έξω από το κτήριο, προς τη μεριά της θάλασσας, μέσα σε μία ξύλινη περίφραξη με καλόγουστη διαρρύθμιση που έδινε την εντύπωση ότι είσαι σε νησί. Ακριβώς δίπλα της ήταν η καφετέρια που το βράδυ έπινε κανείς τη

μπύρα του ή έτρωγε το παγωτό του ακούγοντας τη μουσική από τη ντίσκο χωρίς να βλέπει τους νέους που χόρευαν στην πίστα. Η χειμωνιάτικη ντίσκο ήταν στον πάνω όροφο του κτηρίου και η καφετέρια λειτουργούσε στο ισόγειο που περιτριγυριζόταν από μεγάλες τζαμαρίες. Στον όροφο ανέβαινες από μια όμορφη σπειροειδή ξύλινη σκάλα με κουπαστή. Στην περιοχή αυτή, από την Καστέλα μέχρι το Καλαμάκι, το καλοκαίρι, χιλιάδες Αθηναίοι και Πειραιώτες έκαναν τα μπάνια τους. Τα χρόνια που ήμουν στο Δέλτα, χειμώνα-καλοκαίρι, από την άνοιξη του 1969 ως το καλοκαίρι του 1972, μειώνονταν σταδιακά οι λουόμενοι γιατί άρχισε να γίνεται αισθητή η μόλυνση του Σαρωνικού από την ανεξέλεγκτη ρίψη βιομηχανικών και αστικών αποβλήτων στη θάλασσα και γιατί γίνονταν χωματουργικά έργα από το 1968. Από το 1972, η δικτατορία άρχισε το τερατώδες μπάζωμα όλης της ακτής, σε βάθος εκατοντάδων μέτρων, από το Δέλτα μέχρι το Νέο Φάληρο! Το μεγάλο και ατιμώρητο έγκλημα του Σαρωνικού ήταν σε εξέλιξη χωρίς κανένας να μπορεί να φανταστεί τι θα επακολουθούσε. Αυτός ο παράδεισος έμελλε να μεταμορφωθεί από όλες τις κυβερνήσεις σε ένα νεκρό τοπίο. Κάθε πρόσβαση στη θάλασσα χάθηκε, ακόμα και η οπτική! Και ενώ η θάλασσα άρχισε να καθαρίζει κάπως μετά το 1994 με τη λειτουργία του βιολογικού καθαρισμού των λυμάτων στην Ψυττάλεια, το θαλάσσιο μέτωπο δέχτηκε κι άλλες τσιμεντένιες επιβαρύνσεις με κάθε είδους κατασκευές, για να υποστεί ένα ακόμα μεγαλύτερο πλήγμα με τις τάχα μου προσωρινές εγκαταστάσεις για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 που επιφέρανε την τσιμεντοποίηση τεραστίων εκτάσεων μέχρι μέσα στη θάλασσα!

Το 1969-72, όμως, το κομψό τύπου Μπάουχαουζ Φαληρικό Δέλτα δέσποζε διακριτικά σε μια θαυμάσια ακτή πολλών χιλιομέτρων που αποτελούσε τη φυσική προέκταση της Αθήνας στη θάλασσα. Και ήταν το καλύτερο και εγγύτερο σημείο της πόλης για να κάνεις μια βόλτα, να απολαύσεις το ηλιοβασίλεμα, να νιώσεις το ευεργετικό αεράκι του Σαρωνικού, να χαζέψεις τους ψαράδες που μάζευαν τη μαρίδα για τις παραθαλάσσιες ταβέρνες στο Έδεμ, να πιεις ένα καφέ, να χορέψεις και να φλερτάρεις με ελάχιστο κόστος.

Σ' αυτό το περιβάλλον, η μουσική που παίζαμε διαχέοταν στην άπλα του τοπίου χωρίς να ενοχλεί κανέναν στα σπίτια ή στα μαγαζιά που ήταν εκτός εμβέλειας. (συνεχίζεται)

Στέλιος Ελληνιάδης